

میلعلو وه

ی ماسا تمکدو نافر د تاذ ماقم و دوجو بتارم

عامسا ملاء ات دوجو تفار صزا ، تانیت ابات تاجب تاذ تبسن لیلحت

، لولا جهنملا ، لی لولا اقلحرملا ، لولا کاسملا ، لولا رقسلا - معبرا راقسا چراخ سوردهلسلس
متصشد هسلج - تینیشلا دوجولا تقواسمی فن ماثل ل صفا

داتسا

ی نار هط ی نیسدن سحمدحم دید جاد الله قیا
مرد الله س دق

میجرلا ناطیشلا نم للہای ذوعاً
میجرلا منحّرلا اللہ مسب

ن افراء لوا کاسم ہر ابرد ہتشنگ ہسلج بناظم رب یرورم

و نوگانوگ یراہر بیعتہ افرع و امکد نیب رد بتارم کی کفقت و ہبترم [دوجو] ؤوحن ہک دشد ضرع
مینک تقفاوم اہنآ زا ی ضعب اب میناوتی مذا ہک دراد ی فلتخم

ی اہبترم ی اراد دوجو لاجاوت تاڈ، فیرعتہ کی رب انب ہک میدیسر اجنیا ہب زورید ضیارع رد
یم عامع ملع ہب ریبتہ ای و تیوہوہ ماقم ہب ریبتہ ای دوجو تفارص ہب ریبتہ وا زا، ہبترم نآ ہک تسا
و تسای فخم عایشا ہمہ اجنآ رد ہک میریگی ربایغ یانعم ہب ار عامع ہچ؛ حلاطصا ود رہ رب انب. دنروا
یم ادیب کلاس زا ی ضعب یارب ہک تالاحد زا ی ضعب رد ہنبلہ. میریگی کی راتہ یانعم ہب ار عامع ہچ
ہبترم یریبعتہ رہ رب انب. دنکی م عامع نیمہ زا تیاکد مایس روزن آ؛ دنکی م مایس روزن کاردا اہنآ، دوش
ہب روز تڈش ہبترم نیب ی کاکفنا موحنکی و. دوشی م داملق ناکما تملظ و ہنکم بتارم زا ی ادج، تاڈ
ہبیتہ بتارم نیب و اہنتا لا و مسر لا و دح لا ہبترم و مقلطم تینا و طیسب دوجو زا تسا ترابع ہک
مرکا ربمغیب روز ہب ریبتہ نآ زا ہک تسا تیشم مسا رد تاڈ لوزن ہک روہظ ہبترم نیب لوا رد ی تد
دوجو، تسای فلتخم ریبتہ، ریبتہ ہک کاندل اثما و ملق ای و لقع ای و دشد ملسد و ملا و ہیلع اللہ ی لص
یم قلاطی بوبر ترصدل ازیلا تاڈ، ہبترم نآ ہب و دننادی م ادج و کفتم ار ہبترم نآ ی تد و. دراد
تاڈیعتہ رگی ہبترم نیب رد. دنیوگی م وا راتا و وال یلعم، وال لاطا، و تاڈیعتہ رگی بتارم ہب و دنک
یزچ چہ ی نعید؛ تسای تیوہوہ ماقم، ماقم، ہبترم نیب رد. ی لامجا ملع نامہ رب انب رگم؛ دنرادن ہار
رد ہک ی اہبترم؛ مینکی م داملق لا طرشب ہبترم ار ہبترم نآ م رگیبتہ ترابع ہب. درادن ہار ہبترم نیب رد
تد بجوم دیتق و نیعتہ نوچ، تفریظن اوتمی مذ ہبترم نآ رد ی دیتق و نیعتہ چہ و تسای تاڈ، ہبترم نآ
تسای ناید نیب. درادن ہار تیہام، ہبترم نآ رد و دوشی م تیہام لکشت و صخشتہ بجوم دد و دوشی م
ل. بوق لباق و ہدینسب رایسب رہاظہب

دوجو نآ ی ارب ولعم ہکنیا نیب رد ار تادوجوم، افرع و امکد زا ہتسد نیب ساسا نیمہ رب
ی نعید. دننسل ثاقی لقتسم دوجو کی اہنیا زا مادکرہ ی ارب ی کیکشت ہبترم رظنہ طقتہ زا، دننادی م طیسب
عی شن نیب. درادن لاکشا بخ، تسای عبتہ دوجو ش دوجو اما، دوجوم اذہ و دوجو مل عی شن نیب: دنیوگی م
ہب نیعتہ و دیتقہ دشاہ دوجوم ہک یزیچ رہ و. ہقیقہ اما و ہیسد اما قر اشلال باق و دوجوم اذہ و دوجو مل
دریگی م دوح

ن افراء لوا کاسم ہمزلا، دوجو رد کیکشتہ

دوشی م ادیب اجنیا رد عبتہ ہب مہ دوجو رد کیکشتہ بتارم، دوجو ملع بتارم بسد ی اعد نیب یاربانہ
تاڈیقتہ ریاس و تانکم ریاس زا ہفار صلاب دوجو نیب کاکفنا ہمزلا، دوجو رد ی کیکشتہ بتارم ی نعید
ار ی مازتلا نیچم ہکی م ی لو دنیوگن ہکنیا ولو ی نعید. دننکذ لوبق ار نیب دنناوتی مذا اہنآ. دوب دھاوخ
رد کاکفنا ہب لثاق ام رگا ہک دننسد مزتل مہ اہنیا دوخ ہچرگا! میدی م رارق اہنآ ہرگ رب و ہدعرب
لا و ی دیقہ لا ہبترم کی ی اراد ہفار صلاب دوجو نآ، مینادب ہفار صلاب دوجو ار دوجو نآ و میوشب ہبترم
اعبط. دنریگی م رارق و ی ارب ولعم و دوشی م لزان و ا تاڈیعتہ و دویق و دود ہبترم دعب و تسای دد
توافتم تلع ہب دوجو تقیقتہ تڈش اہل ولعم ہب دوجو تقیقتہ تڈش. دراد توافتم تلع دود اہل ولعم دود
ار لولعم دود، تلع ماگچہ و دیس دھاوخ دوخ تلع ہب دوجو رظنہ طقتہ زا لولعم ماگچہ و تسای
تسا نکم ہنوگچ. مینادی م یوقار تلع و مینادی م فیعضار لولعم م ی نعید «دریظنی من». دریظنی مذ

ریخه به ار ام رگید اجنیا! مدهاوخی م ترذعم رگید اجنیا، مناجه من: دیوگی م وا، میشکب [نپیای] ار و اماناد
!میشکب نپیای اجنیا زار و ا میناوتی من هکام! تملاسه به ار وتو

ی دوجو کارتشا مطلقه ولعم و تلاء نپید دیاب هک تسیذ لاکشا یاج بلطم نیا رد، ن یاربانس پ
ش دوخ ماقم به عقاورد ی نعید. درب دهاوخی پ تلاء ماقم به ل ولعم، ی دوجو کارتشا مطلقه رادقمه به. دشاب
دنکی مضافا نیا به ی دوجو رد کارتشا رادقمه به م ه و ا و درب دهاوخی پ

دارفا دودحم تیفرض رطاخه به رس نامتک موزا

اجنیا و دیای م شپیر اجفنا هک ت سا اجنیا، دنک مضافا ی دوجو کارتشا ن آ زا رتشیب رادقمه کیرگا
ل ولعم به ار دوختا کردم ن آ زا رتشیب رادقمه کیر دهاوخب تلاء رگا. دیای م شپیر للاحمضا هک ت سا
ی یاجن مامه اجنیا! تفگ دیابن ار رس: دنیوگی م هک ت سا ی یاجن مامه اجنیا. دوری م نپیلا ولعم، دنک مضافا
ر ب مفاضل دیابن ناسنا: دنیوگی م هک ت سا ی یاجن مامه اجنیا! درک اشفا دیابن ار تقیقده: دنیوگی م هک ت سا
!ازج م ه و دنکب راب دارفال محت

اجنیا رد بخ. دود دهاوخل ولعم نیب و تلاء نیب ی دوجو کارتشا و ی دوجو دادتشا ماقم، ماقم نیا
ی من ار دد نیا م دیوگی م تلاء و ت سا ی دد کی ی اراد اجنیا رد ل ولعم ی نعید. ت سا هدش بهتر م ظرف
ی نعید. مریذپ ار فیعضه میناوتی من متسه یوقن م نوچ و متسه یوقن م و ی فیعضه وت نوچ مریذپ میناوت
ی م هلب. ت سا فیعضه دد، دد نیا و متسه یوقن م نوچ مینایامن ب فیعضه بلالاق رد ار دوختا میناوتی من م
ن م، موشی ی دوجو زا دد نیا ی اراد تلاء م ی نعید. موشی من دد نیا ی اراد ن م اما، منک ادیب ل زانته میناوت
ی اراد م ن م. موشی من ی دوجو زا دد نیا ی اراد زین م! موشی من م ن م: دیوگی م م ه ل ولعم. موشی من
داتسا کی کاردا و مهف میناوتی م اجک، متسه کاردا و مهفزا بهتر م نیا [ی اراد] و متسه ی دوجو دد نیا
ی من م ن م! منک ی قلته دوختا دوجو رد ار داتسا کی بلالطم میناوتی م اجک و؟ م ه دد رارقه دوختا دوجو رد ار
ی م رگیدم به بانط کی طقف، متسیای م یوج فرط نیا م ه ام تسیاب یوج فرط ن آ و ت س پ. میناوت
ل ولعم و تلاء دوشی م نیا. مینکن مگ ار رگیدم هک میشک

ی رتسبش و ی ناپمک موحر م ملاک رد دوجو بتارم و تاذ ن پی طبر هون

هلنسم نیا رب، کی کشته به ل ناق ی امکد و نافر علها زا یرایسب هک ت سا ی بلطم ن مامه، بلطم نیا
:دنیوگی م اهنیا هک - هیلع ی لاعت الله ن اوضر - ی ناپمک نیسد دمحم خیش اقا موحر م دننام، دنتسه فرتم
ی وهام دودد به دودحم نوچ، دنک ادیب هار اجنیا رد دناوتی من ل ولعم و دجنگی من تاذ بهتر م رد ل ولعم
دوجو، تاذ نوچ، دهدد رارقه ولعم بهتر م رد ار دوختا و دنک ل زانته دناوتی من تاذ روطنیمه و. ت سا
طقف ن یاربانس پ. دیای ن پیای دناوتی من اذل، ت سا ی قلاطا دوجو و ی قلاطا تقیقده ی اراد و دراد هفار صلاب
تقیقده ن مامه زا ت سا ترابع کارتشا لاهبام ن آ، دهدی م طبر رگیدم به ار و دنیا ی کارتشا لاهبام کی
¹. دهدی م طبر ار تلاء و ل ولعم نیب هک ت سا دوجو تقیقده. دوجو
ی فوسد ن آ دنکی م ل اوس. هیلع ی لاعت الله ن اوضر - ی رتسبش دومحم خیش موحر م زا هک روطن مامه
:هک فورعم فراع و

دش ادخ رگید ن آ و ملاء ی کی *** دش ادج نوچ م ه زا ت دحم و میدقه

و ت سا شودد نیا و درادی منرب شودد و ت سا میدقه ن آ. دنتسه رگیدم ه زا ی ادج ت دحم و میدقه
و میراذگی م ملاء ار ی کی مسا ام دش روطنیا هک لاد. ت سا ودره ی وهام دودد نیا و. درادی منرب میدقه
میراذگی م ادخ ار ی رگید مسا

دنیا مرفی م ی رتسبش موحر م ناشیا باوچ رد دعب:

²تسیناً اماناد ی قاب، ت سا ی تسه زا هک *** تسین ادج نوچ م ه زا ت دحم و میدقه

¹ 54 - 51 ص، ی نعید و ی ملاء دیحوت

² ت سا هونگن یا زار ن شلگ قبط رعشل صا؛ 47 و 2 شخب، زار ن شلگ

هدرک هسپاقم تاينبوکت ملاء رد دوجو ابد تايرابتعا لمحرم رد ار می مسقم طرشب لا نیا ام :داتسا
دندرادنر گیدمه اب اجنیا رد می قرف چیه و تسا نیمهلثم نیا :میتفگ و میا

ناباترهم باتک زلا قده دوجو رد کیکشته بل لاکشا

تقیقد و مقلمت تقیقد ار می تقیقد امشد درادنر اکما هکتسا نیا دوشی م دراو اجنیا رد هکی لاکشا
یاهکت هلئسم نیا متبلا لاد. دشاب هدرک ادیب لکشت دوجو بتارم نأ رد هکی لاحرد دینادب هفار صلاب
دنیامرفی م ناباترهم باتک رد. مینکی م ضرع ار نأ هکت کپ اجره رد ام هک دراد می فلتخم

اب تاذ رد تافصد تینیع هلئسم، ثحب نیا نوچ) دوشی من مامت راک دوجو رد کیکشت هلئسم اب
،دیریگی م بجاو تاذ ار نأ هک لاعا مجرد رد :لاوا نوچ، ددرگی من لد لاکشا و (تسا عامسا
می هلا تافصد و عامسا ابرگا مجرد نامه صوصه کنأ تلاء هب، ددرگی م تاذ رد بیکرت مزلتسم
دنتسین موهفم و ه امب موهفم فرصد، تافصد و عامسا زا کیره هکتسا مولعم و دشاب هتشاد تینیع
عامسا نیا مامت دیاد تروصن یارد (تسا حیحص هلئسم نیا متبلا) دندرد می جراخ هیلع قبطنم هکلب
تسا ثیلنت لاکشا نامه و بیکرت مزلتسم نیا و دشاب هتشاد ققت تاذ رد دیاد اهدودحب تافصد و
هچنانچ میضرف نیا رد نوچ تسا لاکشا و لمآت میاج دوجو رد کیکشت میضرف لصا :ایناذ و
ار بتارم متیقب و (لا طرشب متبترم نامه مینعی) میهد رارق لاعا متبترم ار هناش میلاعت بجاو تاذ
تاذ تروصن یارد، مپریگد دعب و برقردها هنا مجرد فلاتخا بسحر ببتانکم تاجرد و بتارم
بتانکم دحرس ات تیقتم و نیتعم اعبط، دوجو رد و تسا هشت تانکم دودح هب دودح، بجاو
تسا دیحوت زلاوا فیرعت رپ انب منکی م ضرع ناتتمدخ مراد نلاا هکی لناسم نیا). تسا هدیدرگ
نیا رپ بتسا متیعتم بتارم ریاسزا میوهوه متبترم کماکفنا، دوجو رد کیکشت نمز لا اجنأ رد هک
تقیقد لصا رد، بتانکم مامت و بجاو تاذ، ضررف هب انب نوچ. (تسا دراو ناشیا لاکشا ضررف
دوجو تاذ ضررف نیا رد و تسا هنا تیهام و تینا نامه هنا زایتم لاهبام و دندرد کارتشا دوجو
طرشب هک) دوشی م بتانکم زلا مجرد لاعا دد هب دودحم تسا و تینا نامه نأ تیهام هک بجاو
مه ام دیوگی م و دیای م مه نکمم). دیریگی م رارق میاسمه و راوجمه نکم نأ اب و (تسا لا
1) مپکیرش

دوشی م صخشم و زیامتم، بجاو دوجو نأ، ناکملا و بوجولا و فعضلا و دشلا بمرالاتیاغو
و ددر و نکمم دوجو هب دودح، بجاو دوجو مرخ لآاب و دنکی منار دیدحت میانعم عفر نیا و
و تفارصد، دوجولابجاو دوجو مینعی بجاو تاذ هک مینادی م و. دیریگی م رارق نکمم دوجو زرم
تروصن یارد و، هیددع تدحو هن تسا هفار صلاب تدحو شتدحو مینعی، دراد ضحم تضح
میجراخ هضم تضح و مفرد تفارصد زلا هنرگو هیف لآخاد ناک دوجولا میف متضرف امل ک
ار قد دوجو سفن ناوتی م هنوگچ، قد دوجو تفارصد ضررف اب مینعی تروصن یارد و ددرگ
نأ تضحمر و صت نامه هکی لاحرد؟ داد رارق لاعا ار نأ مجرد و؟ تسناد متبترم و هلزنم میاراد
رد هنوگچ سپ؟ دنکی م کدنه دوخ رد ار همه و دیریگی م ارفار تاجرد و بتارم مامت، مجرد
2) تسا ساسا نیا رپ نیتصد ناهریو؟ دراد روستی رگید دوجو، قد دوجو تفارصد ضررف

تسا می تقیقد نامه نیا مینعی! تسا می محکم و نقتم رایسب بلطم، دندومرف ناشیا هکی بلطم نیا
فلاتخا تسا نکمم اجنأ رد مینکی میط ار هار نأ میهاوخی م هکی هار رد اهنتم، میتسه نأ لابند هب ام هک
ار تاایعت هم، قد دوجو تفارصد هکتسا نیا دنیامرفی م اجنیا رد ناشیا هچنأ. دوشی ادیب می لناسم و
ره و دنتسه هفار صلاب دوجو زلا جراخ، تاایعت، دوجو رد کیکشت هلئسم رد هکی لاحرد دیریگی م رپ رد
دندرد متبترم کپ اهنیازا مادک

،اقفر. مینکی م ضرع ادرفار نأ همت الله ماشن! هک دشی م دراولوا ریسفت رپ هکتسا می لاکشا نیا

1 تلمیذ: تسا نیت اتود اجنیا..

2. دراد می نیش طرشب نیت نیا و دراد می بلا طرشب نیت نأ، هلب: داتسا
212 و 211 ص، ناباترهم

سرد تا حلاطصا

هنوگره زا و دراد قلعتی لاعتقدی هانتیلا و قلمه تاذ به که دوجو زا ای بهترم: تاذ بهترم
روصتم نآ یارب فیصو هذ که تسا دوجو ضحم تقیقد، بهترم نیا. تسا اربم یوهام دبیقت و نیعت
بترتم نآ رب یذ هذ و تسا

ی حلاطصا؛ تیهام ای، نیعت، بیکرت هنوگره نودب دوجو ن دویضحم و صلخ: دوجو تفارص
دوشی م ظاحی قلاطا و طیسب تقیقد ن اوزع به که فرصد دوجو به مراشا یارب

رد یرشد تبسن ای فصو، مسا، نیعت چیه که یهلا تاذ زا یندشانکرد ای بهترم: تیوهو ه ماقه
تیدحا ماقه نافر رد؛ تسا «وُه» فرصد و دراند هار نآ

تروصه بن آرد دوجو تقیقد که، تافصد و عامسا یلجت زا شپید دوجو زا ای بهترم: عامع ملاء
دوشی م دای قلمه ی گدیشوپ ملاء به نآ زا؛ دراد رارق ضحم ی کیرات ای رایغ رد و نیعتمریغ

لباقریغ و قلمه و دراند هار نآ رد تیهام ای، ترثک، بیکرت هنوگره که ی دوجو: طیسب دوجو
تسا ازجا به لیلحت

هنوگره نودب دوجو ی نعیم، صاخ نیعت ای ریغ به قلعتی نودب دوجو لاسفند تینید: هقلطم تینا
.. ی جراخ دویق ای تیهام به ی گتسباو

دوخ قلاطا و تطاسبرد مراومه و دراند هار نآ رد شودد و ریغت که ی تباذ تاذ: ل ازید لا تاذ
تسا ی قاب

رد؛ دوشی م بتارم و عایشا صخشت و زیامت بجوم که ی دویق ای، دودد، تاییصو صخ: تائیت
تسا قلاطا زالوزن اب یواسم نیعت، نافر

مراشا لاومعم، دنتسه نآ عبات و نیعت که تاذ تقیقد زارتن بیپا بتارم؛ ی دوجو ی ایه یاس: ل لاظا
رهاظم ای تایلجت به

دنداد و اضیفه طساو به ار دوخی تسه و دنتسه ی لاعتقد لولعم که ی تادوجوم: ل یلاعم
تیهام و ددش ریذپ اب یواسم دبیقت. قلاطا ل باقم؛ صاخ ی تیصوصخ به دوجو تیدودحم: دبیقت
تسا

دوشی م لصاحن کمم تادوجوم نایم تازیامت، نآ اب که عایشا ی موهم تیهو و ی تسیج: تیهام
تسا زیامتم دوجو زا و

رد؛ تسا یرگید دوجو به هتسباو و عرفتمه کلب، هتشدان تالسا که دوجو ی عون: ی عبث دوجو
ل قنسم دوجو ل باقم

که ی اهنوگره، دنادی م فعض و تدش بتارم ی اراد ار دوجو که ی امیرظن: دوجو رد کیکشت
دنتواقمه ی دوجو تدش رد اما، دناکرتشم دوجو تقیقد رد تادوجوم مامت

اب فدارتم؛ دراد قلاطا زیچ همه به تبسن و تسیند ی دیق چیه به دیقمه که ی دوجو: ی قلاطا دوجو
فرصد و طیسب دوجو

تسا یرگید دوجو ببسی ی کین آرد که، تادوجوم نایم ی تخانشی تسه ی اطبار: ل ولعم و تاء
دبایی منقحت نآ نودب و

ناشدر تشید تدش؛ تسا اراد ی دوجوم که ی دوجو تیمامت و توفن ازیم: تیدوجو تقیقد تدش
تسا دوجو لصا به رتشیب برقه دندد

ضراوعه ای تافصد رد افرصد هذ، زیچ ود نیید دوجو تقیقد و لصا رد توافتم: ی تاذ زیامت
ای ی موهم، ی بتر زیامت مغری لء دوجو تقیقد رد تادوجوم کارتشا لصا: دوجو رد تدحو

یوهام

رتلابی یلجت ای ی دادتشا تکرده اب ربارب؛ ی تسه توفن و دوجو بهترم رد شیا زفا: ی دوجو دادتشا
دوجو بتارم ماظن رد

بتار مردش اهنتر به هتسب هک، ملاء ایض یفت فایرد رد دوجوم کید ی دوجو تیفرظ: ی دوجو هعسد
تسا توافتم ی تسه
هک دوجو تقیقد نامه؛ دوجو ثید زالولعم و تلاء نایم کرتشم هطقند: ی دوجو کارتشا هجو
دراد نایرسود رهرد
لولعم دادعتسا و تیفرظ اب قباطم، لولعم به تلاء زاملاء ای دوجو ششخب و رودص: هضافا
همه نایم دوجو تقیقد دننام، تسا کرتشم زیچ دنچ نیب هک ی تیئید ای رصنع: کارتشا لاهبام
ی کیکشت ماظنرد هایشا
ار تابهام و دنادیم لیصا و لصا ار دوجو هک ی ملسا هفسلف رد ی اهرظن: دوجو تلصا
دنکی می قلت ی نهذ و ی رابتعا
دیقت تیلباق ی لو دشابند دیقم ی دیق چیه به دوخ هکی و حنه ی موهفم ای دوجو ظاحل: ی مسقم طرشب لا
ترتک نیع رد تدحو به رطان؛ دشاب هتساد ار نوگانوگ ماسقا به
ی نعید، دوشی م ذخا ی تیصوصخ ای نیعت عون ره ن دوبن طرشب به هک ی موهفم ی ارب دیق: لا طرشب
اهز چ ریاس دوبن طرشب ی زیچ روست
دنب ناسنا ای دیفسد ناسنا لاثم؛ صاخ ی دیق اب ی هارمه طرشب موهفم کید ظاحل: عی شد طرشب
و بتارم مسقم هک دوجو دننام، دناجر دنم نأ رب ی فلتخم ماسقا هک ی تقیقد ای ی موهفم: مسقم
تسا تادوجوم
نامه ماسقا ریاس اب فیدرمه، میسق؛ تسا (مسقم) لک کیزا ی اهو مجمریز، مسق: میسق و مسق
لک
ی نهذ ی عازتنا موهفم لباقم رد، چراخ ملاء رد دوجو نیع و ی عقاو ققت: ی چراخ دوجو
هفسلف رد و دوشی م تادوجوم رگید زاصاخ دوجوم زیامت و نیبعت بجوم هک ی ای گژیو: ص خشت
تسا ی چراخ ققت اب قواسم دوجو
دننام، دراد ار ددعتم دارفا رب قصد تیلباق، ی موهفم تدحو نیع رد هک ی لک ی موهفم: ی عبیط ی لک
دنکی م قصد ورمع و دیز رب هک «ناسنا»
فلتخم ی اهو ققت دننام؛ چراخ ملاء رد ی لک موهفم کید ی نیع ی اهو ققت: ی چراخ قیداصم
ی ناسنا ددعتم دارفا رد «ناسنا»
توافتم نأ بتارم و تسا یراج تادوجوم همه رد هک دوجو کرتشم لصا: دوجو لاملاس ار
تسا هداهن تانکمم زاکیر هر د دنوادخ هک ی اهیامرس؛ تسا